Yhdistyksille Forssan keskusta-alueen elävöittämiseksi osoitettavia toimintatiloja koskeva valtuustoaloite

477/10.03.01.00/2020

KV 21.09.2020 § 78

Valtuutettu Janne Vuorenmaa luki yhdistyksille Forssan keskusta-alueen elävöittämiseksi osoitettavia toimintatiloja koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloitteissani 14.11.2016 ja 13.2.2017 esitin julkisen sektorin tarjoavan kolmannelle sektorin yhdistyksille ns. toimintatiloja mahdollisesti Forssan linja-autoaseman tyhjiin tiloihin tai muihin vapautuviin tiloihin. ”Lintsillä” on onnistuneesti tehty työtoiminnan toimintaan ja muuhun kaupungin järjestämää työnohjausta ja tekstiilimyyntipajaa. Nyt myös muita tiloja on jäänyt tyhjäksi, ja moni iso liiketila tai konttori on tyhjänä kaupungin keskustassa, kuten myös reunalla sijaitsevissa kaupunginosissamme.

Miten kulttuuripuolen edustajamme sivistys- ja tulevaisuuslautakunta aikoo toimia tilanteessa. Yhteisöllisyyden tarjoaminen myös koronakriisin aikana on kaikenikäisille kuntalaisille tärkeää.
Myös vähävaraisemmalle nuorisolle tulisi tarjota musiikki ja kulttuuritoimintaa ja harrastusmahdollisuuksia tänä kriittisenä aikana.
Rahallinen tilanne saattaa olla ensi vuonna huonompi, kuin kukaan osaa kuvitella vielä tällä hetkellä.
Mutta vaikkapa Kehräämöllä voisi järjestää kyseltyä bänditoimintaa, kuten joskus aikaisempina vuosina. Bändien yhtyetoiminta ei sovi välttämättä isoille ryhmille.

Alla olevista aloitteista olen koonnut edelleen ajankohtaisena pitämiäni huolenaiheita.

Referoitu ja päivitetty valtuustoaloite 14.11.2016 vuodesta vuoteen 2020

Forssan linja-autoaseman- ja muiden vapaana olevien kaupungin omistamien tilojen hyötykäytöstä kaupungin keskustassa.
Forssan Kaupungin Sivistys- ja Tulevaisuuslautakunnan olisi mahdollista hyödyntää kulttuuriyhteisöille ja yksittäisille taideryhmille ja taiteilijoille esim. Linja-autoaseman kellaritiloja ja muita vapautuneita tyhjiä tiloja yhdistystoimintaan, ja taideyksikköinä, joita voitaisiin vuokrata edelleen eri taiteenalojen harjoittajille, jotka kaipaavat edullisia työtiloja.

Ptk tark.

Eri yhdistykset ovat usein kyselleet yhteistä, ja monet kulttuuritoimijat saman katon alle kokoavaa työpistekokonaisuutta, joka sijaitsee kaupungin nyt autioituvassa keskustassa. Yhteisötalo sijaitsee kauempana Viksperin Haudankorvalla, eikä palvele kaikkia halukkaita.
Nyt osaan keskustan tiloja olisi helpolla hoidettavissa info- ja neuvontapiste ja työtiloja yhdistyksille, pientä vuokraa vastaan tietysti, kaupungin taloudellisen tilanteen huomioiden. Kulttuuriavustusten ja kulttuurineuvonnan toiminnassa on edelleen toimintatyhjiötä olemassa. Esim. matkailuneuvonnassa.

Työväenyhdistyksen omistaman Työväentalon kiinteistö on tällä hetkellä vuokrattu lähes joka tilan suhteen koko vuorokautisesti, ja siksi siellä ei ole enää tarjolla tyhjää vuokratilaa esim. musiikkiharrastajille, ja tiloja on jouduttu kyselemään muualta. Kaupungin tulisi ottaa selvää mitä kiinteistöjä voitaisiin hyödyntää tulevaisuudessa jo olevien kiinteistöjen osalta eri kulttuuritoimijoille. Kaupungin omistuksessa on kuitenkin tyhjää tilaa monissa eri kiinteistöissä, ja niistä olisi hyvä saada julkisempaa tietoa.

Vuosi 2017 oli suomen itsenäisyyden 100-vuotis juhlavuosi, jolloin tein aiemman aloitteeni, mutta nyt on jo vuosi 2021. Paljon eivät ole asiat muuttuneet kolmessa ja neljässä vuodessa. Tällä toimenpiteellä ja näkyvyydellä saataisiin toimijat aktiivisiksi keskustan ilmeen nostamiseksi. Keskusta-alueen elinvoimaisuutta tulee edelleen voimistaa, ja miettiä kuinka kehittää torin seutua ja elinkeino- ja kulttuurielämää. Kulttuuritoiminnan lisääminen olisi hyvä virike asiaan.

Referoitu ja päivitetty aloite 13.2.2017 vuoteen 2020

Kollektiivisen yhdistysten työskentelypisteen luominen Forssan alueelle

Asiakkaat voisivat vuokrata tunti periaatteella työskentelytiloja avoimessa ympäristössä, jossa on tietotekniset yms. palvelut ja useita yhdistystoimijoita saman katon alla, ja näin ollen saisivat synergiaetuja toistensa kanssa samassa ilmapiirissä työskennellen, vaikkakaan eivät olisi edes saman alan tai yhdistyksen henkilöstöä. Myös tapahtumien koordinointi olisi kätevämpää, vältyttäisiin mm. päällekkäisyyksiltä.

Olisiko korkea aika kokeilla meillä Forssassakin tämänkaltaista ideaa kaupungin tarjoamalla palvelulla vaikkapa jonakin pilottihankkeena, johon voisi saada vaikkapa ELY-keskukselta, tai joltakin muulta instanssilta rahoitusta idean kehittämiseen. Samalla eri yhdistykset saisivat mahdollisen edustuspisteen eri tapahtumiensa koordinoimiseen ja toimintojensa kehittämiseen, ja muutamalle henkilölle saataisiin luotua työllistymisen mahdollisuus. Yhteinen yhdistysten hallitus muodostettaisiin hoitamaan vuokrauksia ja talon hoitoon liittyviä toimenpiteitä esim. vuokriin ja korjauksiin liittyen, yhdessä kaupungin kanssa.

Näin on menetelty onnistuneesti mm. Paavolassa ja etenkin Viksperin asukasyhdistyksellä Vikspirtillä.”

Päätös — Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 28.09.2020 § 234

Valmistelija — Kaupunginsihteeri

Esittelijä — Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus — Kaupunginhallitus antaa johtoryhmälle tehtäväksi laatia valtuustoaloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallitukselle käsiteltäväksi

Päätös — Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

KH 23.11.2026

Valmistelija — Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, puh. 050 564 0001, jari.kesaniemi@forssa.fi

Aloitteen tekemisen jälkeen kaupungin toimintaympäristö, kaupungin käytössä oleva kiinteistökanta sekä Forssan ja koko seudun elinvoimanäkymät ovat muuttuneet. Aloitteessa esitetty perusajatus on kuitenkin edelleen ajankohtainen: keskustan elinvoimaisuus ei synny pelkästään kaupallisista palveluista, vaan myös kulttuurista, tapahtumista, harrastustoiminnasta, yhdistyksistä ja kaupunkilaisten omaehtoisesta toiminnasta.

Monipuolinen toiminta lisää ihmisten liikkumista keskustassa, tukee yhteisöllisyyttä ja voi osaltaan parantaa myös yritysten toimintaedellytyksiä. Tästä syystä yhdistysten ja muiden yhteisöjen toiminta on tärkeä osa keskustan kehittämisen kokonaisuutta.

Kaupungin tilojen hyödyntäminen

Kaupungin kiinteistöjen käyttämistä yhdistysten ja kulttuuritoimijoiden tarpeisiin on tarkoituksenmukaista arvioida kiinteistökohtaisesti. Arvioinnissa on otettava huomioon ainakin tilojen kunto, turvallisuus, käyttötarkoitus, esteettömyys, ylläpito- ja korjauskustannukset, kaupungin oma palvelutarve sekä tilojen vaihtoehtoiset käyttötarkoitukset.

Kaupungin tilapalvelun vuoden 2025 toimintamenot olivat noin 5,3 miljoonaa euroa, joten kiinteistökannan tarkoituksenmukainen käyttö ja kustannusten hallinta ovat kaupungille merkittävä taloudellinen kysymys.

Tämän vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista sitoutua yleisperiaatteena siihen, että tyhjilleen jäävät kaupungin tilat osoitettaisiin yhdistysten käyttöön. Sen sijaan tiloja voidaan tapauskohtaisesti hyödyntää yhteisölliseen, kulttuuriseen tai keskustaa elävöittävään toimintaan silloin, kun tila soveltuu toimintaan teknisesti ja taloudellisesti ja ratkaisu tukee kaupungin kokonaisetua.

Myöskään erillisen uuden kaupungin ylläpitämän yhdistysten työskentelykeskuksen perustamista ei tässä vaiheessa pidetä tarkoituksenmukaisena.

Yhdistykset osana keskustan elinvoimaa

Aloitteessa esitettyä ajatusta eri toimijoiden kokoamisesta yhteen voidaan kuitenkin toteuttaa ilman uuden kaupungin ylläpitämän toimitilan perustamista.

Yhteiskäyttöiset tilat, väliaikainen tilankäyttö, pop up -toiminta, tapahtumat ja käyttämättömien yksityisten liiketilojen hyödyntäminen voivat tarjota kaupungin oman kiinteistökannan rinnalla mahdollisuuksia keskustan elävöittämiseen.

Kaupungin tehtävänä voi tällöin olla ennen kaikkea mahdollistajan, verkostojen rakentajan ja yhteistyökumppanin rooli. Tämä vastaa myös sitä tapaa, jolla Forssan kaupunkikehittämistä nykyisin toteutetaan. Maankäytön suunnittelun tavoitteisiin kuuluu olemassa olevien rakenteiden ja ympäristöjen hyödyntäminen siten, että tarkoituksenmukaisilla toimilla voidaan saada aikaan parannuksia ja kehitystä.

Forssan seudun elinkeinopoliittinen ohjelma ja Forssan Yrityskehitys

Vuonna 2020 tehdyn aloitteen jälkeen Forssan seudulle on rakennettu aiempaa järjestelmällisempi malli elinvoiman ja elinkeinoelämän kehittämiseksi.

Forssan seudun elinkeinopoliittisen ohjelman ELPO:n toteuttamista on edistetty Forssan Yrityskehitys Oy:n kautta muun muassa Force- ja Power-hankkeissa. ELPO antaa myös kaupungin oman arvioinnin mukaan lähtökohdat seudun palvelujen ja rakenteiden kehittämiselle.

ELPO-työssä elinvoimaa tarkastellaan yksittäisiä toimitilaratkaisuja laajempana kokonaisuutena. Kaupungin näkökulmasta olennaista on, että keskustan, palveluiden, yritysten, tapahtumien, asumisen ja kolmannen sektorin kehittäminen tukevat toisiaan.

Forssan Yrityskehitys Oy:llä on tässä keskeinen rooli. Yhtiö toimii erityisesti yritysten kasvun, kehittämisen, verkostoitumisen ja aluekehittämisen tukena. Datakeskushankkeen yhteydessä yhtiön tehtäväksi on jo konkretisoitunut yritysten välisen yhteistyön vahvistaminen, yhteenliittymien tukeminen sekä yritysten

sparraaminen ja auttaminen uusien liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämisessä.

Keskustan kehittämisen kannalta kaupungin, Forssan Yrityskehitys Oy:n, yrittäjien, kiinteistönomistajien, yhdistysten ja kulttuuritoimijoiden yhteistyöllä voidaan myös etsiä uusia käyttötapoja vajaakäytössä oleville yksityisille toimitiloille. Näin keskustan elävöittämisen ei tarvitse perustua yksinomaan kaupungin omistamiin tiloihin.

Datakeskus tuo keskustan kehittämiseen uuden näkökulman

Vuoden 2020 tilanteeseen verrattuna Forssan tulevaisuuden näkymää muuttaa olennaisesti datakeskusinvestointi.

Hanke on edennyt konkreettisesti: Ratasmäen ja Rytökallion kaavoitus on valmistunut, maakaupat on tehty keväällä 2026, ensimmäinen rakentamislupa myönnettiin heinäkuussa 2026 ja koulutusyhteistyö käynnistyi syksyllä 2026.

Datakeskus on vuoden 2027 talousarviovalmistelussa nähty yksittäistä investointia laajempana mahdollisuutena: sen ympärille voi muodostua uutta yritystoimintaa, teknologiaa, osaamista, koulutusta ja palveluita.

Tällä kehityksellä voi olla välillisiä vaikutuksia myös Forssan keskustaan. Uudet työpaikat, yritykset, työntekijät, opiskelijat ja vierailijat voivat lisätä kysyntää asumiselle, palveluille, ravintoloille, tapahtumille sekä erilaisille kohtaamis- ja työskentelytiloille.

Tällä hetkellä datakeskushanke on muuttunut jo rakennushankkeeksi. Samalla yhteistyö Forssan Yrityskehitys Oy:n, Forssa-asunnot Oy:n ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän kanssa on tiivistymässä. Yrityskehitys järjestää myös paikallisille yrityksille koulutusta QTS:n kilpailutuksiin ja sopimuksiin osallistumisesta.

Kaupungin on tämän vuoksi perusteltua tarkastella keskustan toimitiloja tulevaisuudessa aikaisempaa laajemmasta näkökulmasta. Tyhjälle tilalle voi löytyä käyttöä yhdistystoiminnan lisäksi esimerkiksi yritystoiminnasta, etä- ja yhteiskäyttöisestä työskentelystä, kulttuurista, koulutuksesta, tapahtumista tai uusista palveluista.

Tavoitteena ei ole täyttää tyhjää tilaa millä tahansa toiminnalla, vaan löytää tiloihin sellaista käyttöä, joka vahvistaa keskustan kokonaiselinvoimaa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kesäniemi Jari, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus 1. merkitsee edellä esitetyn aloitevastauksen tiedoksi ja toteaa, ettei se aiheuta muita toimenpiteitä. 2. ehdottaa

valtuustolle, että se merkitsee aloitevastauksen tiedokseen ja toteaa aloitteen loppuunkäsitellyksi.

Päätös

Ptk tark.